

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 8. De Fiscalium peccatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

tionem; quam iam in eadem infirmitate excommuni-
catus suscepit. Si nubat. *cap. Significasti de eo, qui dux. in*
mat. quam pol. per adul. Probatque Felyus *in rubric. de*
sponsalib. colum. 5. & Petrus in cap. 1. concl. 3. de except. libr. 6.
Ergo idem dicendum videtur de susceptione sacramen-
ti pœnitentiæ; ac proinde ex eo tantum dicitur incapax
sacramentorum receptionis; quia si illa contumax con-
tra Ecclesiæ præceptum; & inobediens recipiat, obicem
habet, hoc est, graue peccatum mortale.

AD LIT. F.

CAPVT VIII.

Fiscalium peccata. §. I.

- 1 De custode vrbis non comprehendente inuentos no-
cte.
- 2 De restitutione pœnarum, quas erant adiudican-
dæ.
- 3 De restitutione pretij, quod accepit pro libera di-
missione.
- 4 De restitutione damni illati ab inuentis nocte.
- 5 De custodibus publicis viarum.

1 **Q**VAESTIO. Iurat praefectus custodia vrbis (Nostra-
tes appellant Meirinho, Alcaide, & similes) se accusa-
turum, quos post signum campanæ, datum nocte, inue-
nerit quomodo peccat non accusando? **R**ESP. Mortaliter, qui
iuramentum non implet. *ca. si vero de iureiur.*

2 **Q**VAEST. Quæro ulterius. Teneturne ad restitutionem
pœnarum, quas soluturus erat inuentus? **R**ESP. Mini-
me. Ita Sylu. *rest. 3. quest. 5.* cum Bernardo, quem citat
Nauar. *capit. 25. numer. 34.* Ratio sumitur ex communi
doctrina, quia pœnæ non debentur ante iudicis sen-
tentiam.

Medull. Casuum.

LII

3 QVAEST.

3 QVÆST. Teneturne restituere, quod accepit pro liberam dimissionem? R E S P. Minime. Ita Nau. cap. 17, num. 32. & cap. 25. num. 34. Ratio etiam sumitur ex communi doctrina, iuxta quam non est restituendum, quod accipitur ob turpem causam.

4 QVÆST. Inuenit aliquem damnum tertio inferens? R E S P. Peccat mortaliter non accusando, quia iuramentum frangit. Et præterea tenetur ad restitutionem damni. Ita Sylu. quem citat, & sequitur. cap. 25. num. 34. Ratio est, quia ex officio tenebatur tale damnum impedire, & non impediuit, ideo peccauit contra iustitiam.

5 QVÆST. Quid censet de custodibus publicorum? Hispani appellant aduaneros? R E S P. Quod dixi de custodibus urbium, & ideo non tenentur, si taceant, reddere pœnas imponendas, inter quas est maxima amercium mercium exportatarum. Tenentur tamen restituere vectigalia regia, si iusta sint, quia hæc non illæ, debentur ante laram sententiam. Ita Nau. cap. 25. num. 34. *questum.*

Filiorum peccata. §. 2.

- 1 An filius teneatur obedire parentibus in eligenda uxore.
- 2 An pater possit cogere filium ad honestum coniugium.
- 3 Quæ tenentur filij exhibere parentibus.
- 4 An odisse patrem, aut matrem, sit circumscriptio valde aggrauans.
- 5 De filio irreuerente erga patrem.
- 6 An filius teneatur succurrere parentibus in necessitate constitutis.
- 7 Cui teneatur filius in extrema necessitate pariter filio suo.
- 8 De obedientia filij erga patrem in ijs, quæ pertinent ad gubernationem.

9 De filio percussente parentes.

10 De filio de dignante parentes propter paupertatem.

1 QVÆSTIO. Teneturne filiusfamilias obedire parentibus circa electionem uxoris? R E S P. Si ex electione certæ vxoris timerentur ferme certo maximæ inimicitia, odia mortifera, graue honoris, aut rerum detrimentum, teneretur. Ita Doctores communiter. His amotis liberè, cui vult, nubere potest Ratio est, quia in seruitute perpetua, & obligatione indissolubili, non tenetur obedire, vt probat Argentin. in 4. sente. distinct. 29. quæst. 1. Matrimonium veto est, quædam seruitus perpetua, & indissolubilis obligatio, præcipue causa interueniente: hæc autem esset efficax promissio futurarum nuptiarum formæ æqualis conditionis, aut non multum dissimilis. Æqualis, dixi, aut non multum dissimilis conditionis, quia ducere indignam repugnante patre, aut respicere æque dignam ex cuius matrimonio parentes sperant honoris, pacis, & facultatum augmentum, est mortale peccatum. Ita Cardin. Tolet lib. 5. ca. 1. Sor. in 4. di. quæst. 18. art. 1. Nauar. cap. 14. num. 5. Gutier. de quæst. can. cap. 20. nu. 3.

2 QVÆST. Possuntne parentes cogere filios ad honestum coniugium? R E S P. Possunt. Ita Roder. in sum. cap. 14. nu. 2. Neque Conc. Trident. sess. 24. ca. 9. id prohibet fieri a parentibus, sed tantum dominis temporalibus, qui ex imperio matrimonia imperare, aut prohibere solebant. Ideoque in regno Castellæ possunt sic inobedientes filij legitima hæreditate priuari à parentibus L. 49. Taur. habetur lib. 5. noua copul. L. 1. titul. 1. docet Gutier. lib. 2. pract. qu. 1. c. 3. & Rod. citato loco.

3 QVÆST. Qua tenentur filij exhibere parentibus? R E S P. Triâ. Amorem, obedientiam, & reuerentiam.

4 QVÆST. Odisse patrem, aut matrem, estne circumstantia adeo aggrauans, vt sit de necessitate confessionis dicere odisse patrem, aut matrem iuxta opinionem de necessitate talium circumstantiarum? R E S P. Maxime quidem. Ita Nauar. cap. 14. num. 11. sicuti, qui patrem occidisset, teneretur dicere, occidi patrem: sequitur Tol. lib. 5. cap. 1.

5 QVÆST. Est filius saepe irreuerens erga patrem, dum
aspere verbis illum tractat (verumtamen absque interme-
dio) peccatne mortaliter ita se gerendo, foris ostendendo
odisse, & despiciere per acrem intuitum, & per asperam atten-
tionem? R E S P. Peccat. Ita Alenf. 3. p. qu. 33. Syl. filius. 30.
Ang. ibid. num. 30.

6 QVÆST. Teneturne filius succurrere parentibus in
necessitate constitutis? R E S P. Tenetur adeo ut eis in magna
penuria constitutis, quam ipse potest subleuare, ingre-
sso religionem, peccet mortaliter. Ita D. Thom. 2. 2. q. 101. ar. 4. & Tolet. lib. 5. ca. 1. num. 6. Si vero
professus sit religiosus, tenetur sub mortali eis succurre-
re extreme indigentibus egrediendo monasterium, &
eos alar foris. Ita Caiet. 2. 2. qu. 101. ar. 4. Nau. cap. 14. num.
14. Egredi etiam tenetur, si grauius indigentibus ingre-
sus est monasterium, & adhuc in eadem graui necessitate
parentes sint constituti. Quod si iuxta aliquos in
graui necessitate non obligetur, potest tamen iuxta
necessitates egredi, petita, licet non obtenta, à superioribus
licentia, sic Tolet. loco supr. cit.

7 QVÆST. Est in extrema necessitate filius Titii,
cui tenetur sub mortali succurrere, cum ambobus
non potest? R E S P. patri. Ita Syl. filius. 2. §. 26. D. Thom.
2. 2. quest. 6. ar. 9 ad 3. Tolet. lib. 5. quod si alibi aliud
nunc probabilius hoc sentio.

8 QVÆST. Obstinate non vult filius obedire parentibus
ijs, quæ pertinent ad gubernationem domus. Item ex pertinacia
non vult obedire se amouendo à prauis consuetudinibus
familiaritatibus peccatne mortaliter inobediendo, etiam in
obedientia? R E S P. Peccat. Ita Card. Tolet. cum communi
lib. 5. cap. 1. Dixi pertinaciter, quia si id faciat ex fragilitate,
re, aut vehementi passione, arbitror solum peccare venialiter.
Sot. 1. Iust. quest. 6. artic. 2. Victor. de potest. cum
finem.

9 QVÆST. Quod peccatum est patrem, aut matrem
percutere, minari iniuriose, iactare in eos verba execratoria,
maledicere eos ex deliberato animo, absentes, siue presentem?
R E S P. Mortale. Colligitur aperte ex pœna, qua Deus
Opt. Max. tales filios capite plecti iubet. Exod. 21.

10 QVÆST. Peccatne mortaliter filius, qui patrem, aut
matrem

matrem ob paupertatem dedignatur, & ignotum sibi coram alij ostendit? Peccat nisi ex tacita voluntate patris, & iusta ratione id proueniat, cum oporteat ex grauibus causis in parentum, filijque aut Reipublicæ vtilitatem cedentibus. sic Tolet. loco citato. Nauar. ca 14. nu. 3.

Fœminarum peccata. §. 3.

1 An peccet fœmina se ostendendo amasio cum eque bene potest fugere illius conspectum.

2 An peccet fœmina permittendo amorem Titij, illam in coniugem concupiscentis.

3 De fœminis ostendentibus membra pulchriora.

4 De pigmentis fœminarum.

5 Quid dicendum de ornatu muliebri.

1 **Q**VAESTIO. Scit Bertha se carnaliter adamari à Titio, & quoties eam videt in carnalem prodire concupiscentiam, peccatne mortaliter vltro se illi ostendendo, absque alio animo peccandi, cum possit eius conspectum fugere, absque vlllo proprio detrimento? R E S P. Peccat, & roties, quoties se absque necessitate videndam exhibet. Ita D. Anto. 2 p. ii. s. capit. 1. §. 7. Nauar. cap. 16. num. 13. Ratio est manifesta, quia ex charitate tenemur impedire aliorum peccata.

2 **Q**VAEST. Ornat se Bertha, vt carnaliter ametur à Titio in coniugem, non in concubinam, quod coniugium ipsa nullo modo cupit, sed vult à Titio ob certas vtilitatum causas adamari in coniugem, peccatne mortaliter illum amorem permittendo vt ita loquar? R E S P. Minime, Ita Nauar. capi. 16. numero 14. appellat enim illum amorem honestum, quia ad bonos, & honestos fines tendit. Idem docet, cap. 23. num. 22.

3 **Q**VAEST. Sunt fœmina suapte natura procaces, & ex leuitate mentis membra speciosiora, & grossiora gestant nuda, vt placeant, qualia sunt brachia, pectus, crura, & catincomptos capillos, neque tamen proponunt honestam se habituras compositionem, rogo, an sint in habituali peccato scandaliz? R E S P. Mihi valde probatur opinio affirmans, quam religiose satis defendit Saa. verb. ornatus, contra multos.

Ratio est, quia illæ humanorum membrorum partes, suapte naturæ prouocant ad libidinem, & ideo perpetuo sunt puritati scandalo actiuo, quod sub mortali cecidit euitare cum possumus.

4 QVÆST. *Fuco se, & pigmentis, capillisque alienis uti, uult formosam Bertha, non tamen illum finem prauum intendit, quantum peccat?* RESP. Venialiter tantum, quod mendacium. Ita D. Thom. 2. 2. quæst. 169. ar. 2. ad 3. *Non capit. 3. numer. 20. Et capit. Furati. de consuet. dist. 1. Saa. verb. ornat. tale vero mendacium est graue, iuxta Nau.*

5 QVÆST. *Quid sentis de ornatu muliebri, absque aliâ fine, quam pro ostendenda pulchritudine?* RESP. In inuoluptate solum peccatum veniale agnoscit Nau. cap. 1. num. 18. cum Caiet. 2. 2. quæst. 169. ar. 1. quamuis per accidens inquit, ex splendido ornatu, aliena concupiscentia alliciatur ad libidinem. *argum. cap. Quisquis. 4. dist. 1. Quæ contra mores. 8. dist. 1. licet ornans se sit religiosus, etiam si, inquit, iterum, ob id alius ad peccandum mortaliter moueatur, nisi quis se ornet ornamentis à lege grauiter prohibitis aut ita indecenter, ut uerba intra luceant. sic Nau. & Caietanus. Oppositum dicit Sylu. ornatus cum plurimis, quem sequor iuxta d. 1. huius §. cum scilicet sine detrimento potest quis tunc hoc proximi scandalum passiuum.*

AD LIT. H.

CAPVT IX.

Hæreticorum peccata. §. I.

- 1 An ex licentia Episcopi possit aliquis sacerdos absolvere hæreticos occultos.
- 2 Quis dicendus sit fautor hæreticorum.

3 QVÆSTIO. *Possuntne hæretici occultis absolui à sacerdote, cui episcopus committit, ut eos absoluat?* RESP. Affirmative.